

10.1 Časování sloves – indikativ préterita (minulý čas), typ „ė“ *rašyti, rašo, rašė*

aš	raš-iau	mes	raš-ėme
tu	raš-ei	jūs	raš-ėte
jis, ji	raš-ė	jie, jos	raš-ė

Aš rašiau laišką. Tu rašei knygą. Ji nerašė laiško. Jis nerašė knygos.

Cvičení. Vyčasujte *atsiprašyti, atsiprašo, atsiprašė* (omluvit se), *pristatyti, pristato, pristatė* (představit), *prisistatyti, prisistato, prisistatė* (představit se)

10.2 Kondicionál

Tvoření: kmen infinitivu + t + osobní koncovky

daryti, daro darė (dělat)

Aš	dary+č+iau = <i>daryčiau</i>
Tu	dary+t+um / umei = <i>darytum/darytumei</i>
Jis, ji	dary+t+ų = <i>darytu</i>
Mes	dary+t+ume / umėme = <i>darytume/darytumėme</i>
Jūs	dary+t+ute / umėte = <i>darytute, darytumėte</i>
Jie, jos	dary+t+ų = <i>darytu</i>

Vyčasujte v kondicionálu:

būti; studijuoti; kalbėti; dirbti

10.3 Vokativ

Vokativ u podstatných jmen

Vokativ má v každém paradigmatu vlastní koncovku (viz tabulka).

V plurálu se koncovky vokativu shodují s koncovkami nominativu.

Substantiva na **-as** přibírají ve vokativu jednu ze tří koncovek:

a) koncovku **-ai** mají osobní jména mužského rodu (jednoduše – mužská jména a příjmení):

Jonas→Jonai! Kazlauskas→Kazlauskai! Jonas Kazlauskas→Jonai Kazlauskai!

b) koncovku **-e** mají obecná jména (apelativa) a jména neživotná (jednoduše – substantiva na „-as“, která nespádají pod bod a):

ponas→pone! vyras→vyre! dekanas→dekane! universitetas→universitete!
Berlynas→Berlyne!

c) koncovku **-au** přibírají substantiva, která před koncovkou mají souhlásku „j“ (jednoduše – která končí na „-jas“):

vėjas→vėjau! mokytojas→mokytojau! rašytojas→rašytojau!

Cvičení: řekněte litevsky

pane! otče! synu! bratře! dėdečku! strýci!

pani! matko! dceru! sestro! babičko! teto!

pane docente! paní profesorko!

pane docente Jonas Kazlauskas! pane profesore Petras Šiaučius!

paní docentko Ona Kazlauskienė! paní profesorko Agnė Šiaučiūtė!

Vokativ u přídavných jmen

U adjektiv se koncovky vokativu shodují s koncovkami nominativu (viz tabulka).

Výjimky:

- a) adjektiva ženského rodu s koncovkou **-ė** mají ve vokativu koncovku **-e**:
medinė→medine! auksinė→auksine! popierinė→popierine!
- b) odvozená adjektiva mužského rodu na **-is** mají ve vokativu koncovku **-i** (většinou se jedná o protějšky ženských adjektiv na **-ė**):
medinis→medini! auksinis→auksini! popierinis→popierini!

Cvičení. Utvořte vokativ:

jaunas docentas; linksmas policininkas; mažas vaikas
jauna studentė; linksma profesorė; liūdna teta; graži dukra

10.4 Adverbia

Adverbia mohou být základní, např. *daug* (hodně), *toli* (daleko) nebo odvozená, např. *gerai* (dobře).

Odvozená adverbia se tvoří přidáním suffixu **-(i)ai** ke kmeni adjektiv:

-ai:

ger-~~as~~ → ger + ai → gerai (dobře)
blog-~~as~~ → blog + ai → blogai (špatně)

-iai:

graž-~~us~~ → graž + iai → gražiai (hezky)
bjaur-~~us~~ → bjaur + iai → bjauriai (ošklivě)

10.5 Město - dopravní prostředky:

dviratis (m) – kolo
motociklas (m) – motocykl
automobilis (m), mašina (f) – auto
autobusas (m) – autobus
troleibusas (m) – trolejbus
tramvajus (m) – tramvaj
traukinys (m) – vlak

Použití - v instrumentálu (jet čím):

Važiuoti *dviračiu*, *motociklu*, *automobiliu*.

Keliauti *autobusu*, *traukiniu*.

Zvláštní případ: *pėsčiomis* (adverbium /příslovce) – pěšky

Keliauti *pėsčiomis*. Eiti *pėsčiomis*.